

For Fædrelandet

Taler

Bjørnstjerne Bjørnson

Dato

3 mai 1866

Sted

Studentersamfundet

- 1 Hvergang vi i disse Dage skal tømme Skaalen for Fædrelandet, stiller sig
uvilkaarlig for Tanken, at i dette Aar har 15,000 Sjæle vendt det Ryggen, fordi
her ikke var dem nok. Hvorledes vi end prøver at forklare det, deres Afrejse føles
5 de har indrettet sig i det nye Fædrelands store, frugtbare Forholde, ser i det
gamle Norge hin Urd, som er skildret i Henrik Ibsens storladne, mørke Maleri,
at de husker sin Gaard som Noget, der har Kulde oventil og Væde i Bunden.
Kan vi Tilbageblevne da frejdig samles til Glæde over dette samme Fædreland, til
Ungdomsjubel ved hvad det har? Jo, det kan vi, - først fordi vi føler Trang til
10 det, dernæst fordi det aldrig har været anderledes, siden dette Folk vandrede ind,
end at alle Døre har staaet aabne, og vi har lidet ændset, hvem der gik ud, eller
hvem der kom ind. Thi vi er stolte deraf, at vi i vor Fattigdom dog har Overflod
for de Lande, som trænger til dygtige Folk; og vore Udvandrere har lige fra de
Dage, de tog Normandi, været agtede blandt de Bedste, hvorhen de drog. Vi er
15 stolte af den Aandens Overflod, som skaber Eventyrlængsel, som, strax den føler
det trangt, kan favne den vide Verden. Vi har den selv, vi som er igjen. Thi hvad
andet er det, som bemander og sender vore Skibe udover alle Verdens Have,
som skaber vore store Driftsherrer og vor Spekulation, som driver til Erobringer
i Videnskab, Kunst og Digtning, saa store, at de vilde være til Hæder for et
20 mægtigere Folk end vort. Forskjellen er kun den, at vi vender hjem igjen fra vore
Udvandringer med det Bytte, vi har gjort, medens hine bliver borte med det.
Forskjellen er den samme, som mellem dem, der byggede Landet med Harald
Haarfager, og dem, som ikke vilde være med paa nye Begyndelser, men drog til
Island for at bygge for sig selv. Forskjellen er den, at hine drager ud, fordi her er
25 for trangt, men vi bliver hjemme for at tage bort det, som gjør det trangt.
Forskjellen er den, at hine udvandrer, fordi her er saamange Feil og Mangler,
men vi blive hjemme for at drive Feilene og Manglerne til Udvandring!

Ja, da I klappede saa godt, er det bedst, vi slutter med en Skaal for den rette

Eventyrlængsel, den, som kommer Fædrelandet tilgode, - Fædrelandets Skaal!

35

Kilde

Chr. Collin og H. Eitrem (red): Bjørnstjerne Bjørnson. Artikler og taler, bd. 1. Kristiania 1912, s. 271-272

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/for-faedrelandet>

40

45

50

55

60

65